

Roth Mária A Dédunokájával, Andrással

Ezen a képen a feleségem látható a dédunokánkkal, Andrással. A kép a házunk mellett készült Ungváron, 2001-ben.

Máriával, aki három évig várt rám a háború alatt, 1945 júliusában házasodtunk össze. Mária szakács volt az egykori Bercsényi étteremben. Én ugyanott helyezkedtem el pincérként, és néhány hónapig itt dolgoztam, a Ruta étteremben. A személyzeti osztályon volt rólam egy káderlap, ahol szerepelt az, hogy kereskedelmi iskolát végeztem. Behívtak a kerületi pártbizottságra, és följajánlották, hogy legyek a káderétkeзде igazgatója. Ez az étkeзде a vezetők számára volt fenntartva: a megyei és a városi pártbizottság dolgozói, gyárigazgatók, összesen mintegy kétszáz magas pozícióban lévő vezető számára. Külön engedély kellett a belépéshez, örök álltak a bejáratnál, és nem engedtek be külső vendégeket. Ezekre az étkeздеkre külön keret volt, és a drága ingyencségek itt nagyon olcsók voltak. A Szovjetunióban sok ilyen étkeзде volt. A feleségem átment oda szakácsnak, én pedig igazgató lettem. Mária volt a főszakács, és volt két beosztottja. Annak ellenére, hogy Ukrajnában éhínség volt, az étkeзде nem szenvedett hiányt semmiben. A piacon egy vekni kenyér ötszáz rubelba került, ami több mint a fele volt a havi fizetésemnek, én pedig az étterem számára minden nap kétkilós fehér kenyereket, amerikai hús- és halkonzerveket, Görögországból hozott füstölt birkát, francia vaját, sajtokat és hasonló dolgokat vettem át, amiket az átlagemberek életükben nem láttak. Mindig sok élelmiszer maradt, főleg kenyér. A személyzetnek megengedték, hogy elvigye -- a vendégeink közül senki sem evett volna tegnapi kenyeret.

Mivel nem léptem be a pártba, el kellett jönnöm ebből az étteremből. Abban az időben sok új kávéházat nyitottak. Ki tudtunk venni mi is egy helyiséget, berendeztük, és a feleségemmel úgy döntöttünk, hogy együtt fogunk dolgozni. Ő volt a konyhán, én a büfében. A választék hideg előételekből, különféle süteményekből és kávéból állt. Mária mindent kora reggel, még a nyitás előtt készített el, aztán már csak kávé főzött. Én vettem föl a rendeléseket, és nálam fizettek a vendégek, kora reggel pedig segítettem Máriának a bevásárlásban. Voltak törzsvendégeink. Sokan

rendszeresen rendeltek tőlünk süteményt elvitelre, az ünnepi asztalra vagy egyszerűen csak hétvégére. Azt mondták, hogy ilyen finom süteményeket, mint amilyeneket a feleségem készít, nem tud akárki sütni.

Judit lányunk 1950-ben született, amikor a feleségemmel a káderétkezdében dolgoztunk. Mária nem hagyta ott a munkáját a terhessége utolsó napjáig, egyenesen a tűzhely mellől vitték a szülőszobába. A második gyerekünk, István fiam, akit az öcsém tiszteletére neveztünk el így, 1953-ban született, amikor Máriával már a kávéházban dolgoztunk. Én följánlottam Máriának, hogy legyen otthon a terhessége utolsó hónapjaiban, találok majd én helyette szakácsot. De Mária senkire sem tudta rábízni a kedvenc foglalatosságát. Úgyhogy a mentőket megint a munkahelyére, a kávéházba kellett kihívni.

Judit a távközlési főiskolára járt. Miután elvégezte, a postán dolgozott a távközlési osztályon. Még amikor a főiskolai tanulmányai idején Lvovban volt termelési gyakorlaton, megismerkedett a Romániából származó, zsidó Slagermannel, aki a Lvovi orvosi egyetemen tanított fogászatot. Egy évvel az után, hogy Judit elvégezte a főiskolát, összeházasodtak. Az esküvőjük átlagos világi esküvő volt. Miután férjhez ment, Judit a férjéhez költözött, Lvovba. Az esküvő után már nem dolgozott. 1973-ban született a fiuk, Edvárd, 1975-ben pedig Anna lányuk. 1990-ben Judit a családjával Izraelbe költözött. Eleinte voltak nehézségeik, aztán minden kialakult. Judit férje először egy rendelőben volt fogorvos, aztán saját fogorvosi praxist nyitott, és Judit volt az asszisztense. Rison Lecionban laknak. Amikor már jól kerestek, vettek maguknak egy lakást. Nemrégiben Judit férje abbahagyta a munkát, megromlott a látása. Az unokám, Anna az orvosi egyetem fogorvosi karát végezte el, és az apja átadta neki a praxisát. Most ő dolgozik az apja rendelőjében. Anna férjénél van, már van egy kétesztendő kisfia, az én dédunokám. Edvárd, Judit fia leszolgált a hadseregben, megnősült, mérnök. Neki is van egy fia, aki nemrégiben lett másfél éves.

István az ungvári egyetemre járt, biológia szakra. Még az egyetemi tanulmányai alatt megházasodott. A felesége, Klaudia orosz, de én elfogadtam a fiam választását. Számomra nem volt jelentősége a nemzetiségének. Láttam, hogy Klaudia jó lány, és hogy szeretik egymást. Klaudia is biológia szakon tanult. Az egyetem elvégzése után a fiam egy növénynevelő állomáson helyezkedett el, Klaudia pedig mikrobiológiára szakosodott. Az egyetlen fiuk, Roth Lagyiszlav 1972-ben született, a nevét az én tiszteletemre kapta. Az unoka a szülei nyomdokaiba lépett, ő is biológus. Lagyiszlav egy diáktársát, az ukrán Natalja Szerzsenkót vette el, amikor az egyetemen tanultak. A felesége is biológus. A szülei valahonnan Kelet-Ukrajnából kerültek Ungvárra a második világháború után. Lagyiszlav fia, András hat éves. A fiam is és az unokám is Ungváron lakik. Gyakran jönnek el hozzánk, én és a feleségem segítünk a dédunoka nevelésében. András az egyetlen a dédunokáim közül, akit akkor látunk, amikor csak akarunk. Sok időt töltünk vele.